

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีในภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์การวิจัย 4 ข้อคือ 1) เพื่อศึกษาระบบและกลไก และปัญหาของกระบวนการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี ภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี ภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี ภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย และ 4) เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารกับการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย ผู้วิจัยได้วางขั้นตอนในการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาระบบและกลไก และปัญหาของกระบวนการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี ภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) และระบุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และ 3

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารกับการมีส่วนร่วมของ ศพค. เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรีภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

การนำเสนอแต่ละขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนดำเนินการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อศึกษาระบบและกลไก และปัญหาของกระบวนการบริหาร
กับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเพื่อป้องกันการกระทำ

ความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี ภาคเหนือตอนบน

ประเทศไทย เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1.1 กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาแบบเฉพาะเจาะจง โดยพิจารณาว่าเป็นผู้มีประสบการณ์และเป็นผู้มีคุณสมบัติชัดเจนในเบื้องต้น ตลอดจนเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้มากเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกับการมีส่วนร่วมของ ศพค.

1.2 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถึงสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้ง 8 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน

1.3 ทำการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

1.4 ในวันที้นัดหมายผู้วิจัยเริ่มจากการแนะนำตัวกับผู้ให้ข้อมูลและเล่าถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ตลอดจนขออนุญาตบันทึกภาพเกี่ยวกับ บรรยากาศในการสัมภาษณ์

1.5 เริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติของผู้ให้ข้อมูล โดยระยะแรกจะทำการสัมภาษณ์ในลักษณะการพูดคุยโดยใช้คำถามกว้างๆ แล้วจึงเริ่มทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ระบบและกลไก ของกระบวนการบริหาร การมีส่วนร่วมของศพค. รวมทั้งปัญหาของกระบวนการบริหารกับการมีส่วนร่วม โดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองทุกราย

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกมาแบบเฉพาะเจาะจง โดยเป็นผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับ ศพค. ได้แก่ นักพัฒนาสังคม จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทั้ง 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงราย และจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งสิ้น 8 ราย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพตามวิธีการของ Spradley (1979) ในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นมาของ ศพค. และระบบและกลไก ของกระบวนการบริหาร การมีส่วนร่วมของศพค. รวมทั้งปัญหาของกระบวนการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศพค. โดยแนวคำถามในการสัมภาษณ์เป็นแบบปลายเปิดที่เน้นให้กลุ่มตัวอย่างสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างเปิดกว้างและยืดหยุ่น ซึ่งผู้วิจัยได้ตรวจสอบ

คุณภาพของเครื่องมือ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกไว้ (ภาคผนวก ก เครื่องมือการวิจัย)

4. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลตามแบบของ Yin (2009: 41) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงองค์ประกอบ (Construct Validity) ใช้การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งหลายแหล่ง (Data Triangulation) โดยทำการตรวจสอบจากแหล่งที่มาของข้อมูลหลายแหล่งด้วยกัน ได้แก่ ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย หนังสือ บทความ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของศพค. และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด อีกทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ทบทวนร่างรายงานกรณีศึกษา

2. ความเที่ยงตรงภายใน (Internal Validity) การตรวจสอบข้อมูลจากการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธี (Methodological Triangulation) คือ การที่ผู้วิจัยใช้วิธีในการเก็บข้อมูลที่หลากหลายเพื่อยืนยันความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากวิธีการเก็บรวบรวมที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก ตลอดจนการรวบรวมเอกสารรวมกัน

3. ความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้บันทึกหรือข้อมูลจริงที่ได้จากกรณีศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยยังใช้การสอบทานข้อมูลโดยให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ตรวจสอบข้อมูล (Member Check) กล่าวคือ ทุกครั้งเมื่อจบประเด็นคำถามผู้วิจัยทำการสรุปและกล่าวให้ผู้ให้ข้อมูลฟังเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้ตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลก่อนที่จะเปลี่ยนประเด็นคำถาม

5. การรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจาก ใช้วิธีการสัมภาษณ์ นักพัฒนาสังคม จากสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทั้ง 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน รวมทั้งสิ้น 8 ราย และข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ เช่น หนังสือ บทความ และงานวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขึ้นเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยติดต่อกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งชี้แจง บอกวัตถุประสงค์ และนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ โดยการสนทนาอย่างเป็นกันเอง และใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์

2. ดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้ประเด็นการสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้แล้วเป็นแนวทางพร้อมกับจดบันทึก เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล

3. นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการวิเคราะห์ และสรุปข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นรายกรณีแล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันเพื่อหาจุดร่วมตามประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับระบบและกลไก ของกระบวนการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศพค. รวมทั้งปัญหาของกระบวนการบริหารกับการมีส่วนร่วมของ ศพค. แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการบริหาร
กับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) และ
ระบุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการมีส่วนร่วม
และความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของ
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)
เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และ 3

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบสำรวจ (Survey research) ในการอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารกับการมีส่วนร่วมของ ศพค. และระบุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการมีส่วนร่วม และ ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศพค.

2. กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจาก ศพค. ในเขต 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 760 ศูนย์ เป็น ศพค. ระดับตำบล และศพค. ระดับเทศบาล กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973: 886-887) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 ศูนย์ ณ ความเชื่อมั่นที่ 95% (α) 0.05 เมื่อยอมให้ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าเฉลี่ยเกิดขึ้นในระดับ $\pm 5\%$ ของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- โดย
- n ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 - N ขนาดของประชากร
 - e สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{760}{1+(760)(0.05)^2}$$

$$= 262 \text{ คน}$$

เมื่อได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 262 คน เป็นที่เรียบร้อยแล้วนั้น ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดขนาดตัวอย่างตามสัดส่วนของ จำนวนศพค.ในแต่ละชั้นภูมิ (Proportionate stratified sampling) (พินพา หิรัญกิตติ, 2552: 150) โดยผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามจังหวัด โดยใช้สูตรคำนวณสัดส่วนดังนี้

สูตร $n_i = \frac{nN_i}{N}$

เมื่อ

- n_i = จำนวนประชากรที่จะสุ่มตัวอย่าง
- N = จำนวนประชากรทั้งหมด (760 คน)
- n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (262 คน)
- N_i = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 1 การจำแนกจำนวนตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามรายชื่อจังหวัด

รายชื่อจังหวัด	จำนวนศูนย์ (N = 760)	จำนวนตัวอย่าง (N = 262)
จังหวัดแพร่	83	29
จังหวัดน่าน	99	34
จังหวัดลำปาง	107	36
จังหวัดลำพูน	51	18
จังหวัดเชียงใหม่	159	55
จังหวัดเชียงราย	143	49
จังหวัดพะเยา	73	25
จังหวัดแม่ฮ่องสอน	45	16

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ ซึ่งได้มาจากการตรวจสอบเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปเก็บข้อมูลตัวแทนของ ศพค. สามารถแบ่งแบบสอบถามได้ 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับ ชื่อหน่วยงาน เพศ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนปีที่จัดตั้ง ศพค. และจำนวนคณะทำงาน โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ และคำถามแบบปลายเปิด

ส่วนที่ 2 แบบประเมินเกี่ยวกับความเข้มแข็งของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งสิ้น 45 ข้อ ใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert มี 5 ระดับคะแนนให้ตัวแทนของ ศพค. เป็นผู้ประเมินตนเองเลือกเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อ การแปลความหมายของคะแนนใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยจากคะแนนของคำตอบ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน โดยแต่ละด้านมีตัวแปรย่อยที่ใช้ประเมินดังนี้

1. กระบวนการบริหาร จำนวน 12 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถาม ดังนี้

คำตอบ	ระดับคะแนน
ระดับปฏิบัติการมากที่สุด	5
ระดับปฏิบัติการมาก	4
ระดับปฏิบัติการปานกลาง	3
ระดับปฏิบัติการน้อย	2
ระดับปฏิบัติการน้อยที่สุด	1

2. ความเชื่อมั่นในความสามารถของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จำนวน 2 ข้อ

3. ความตระหนักในสำคัญของการมีส่วนร่วม จำนวน 2 ข้อ

4. การรับรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จำนวน 2 ข้อ

5. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถาม ดังนี้

คำตอบ	ระดับคะแนน
ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	5
ระดับความคิดเห็นมาก	4
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	3

ระดับความคิดเห็นน้อย	2
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	1

6. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน จำนวน 20 ข้อ
ได้แก่

- 6.1 การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย จำนวน 5 ข้อ
- 6.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการ จำนวน 5 ข้อ
- 6.3 การมีส่วนร่วมในการนำแผนไปปฏิบัติ จำนวน 5 ข้อ
- 6.4 การมีส่วนร่วมในการทบทวนประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถาม ดังนี้

คำตอบ	ระดับคะแนน
ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมากที่สุด	5
ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเห็นมาก	4
ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมปานกลาง	3
ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมน้อย	2
ระดับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	1

7. ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)

เป็นการนำข้อมูลของ ศพค. ที่ได้รับการรับรองการผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามภารกิจของ ศพค. ตามประกาศของกรมกิจการสตรี และ สถาบันครอบครัว ในปี การประเมิน 2558 แบ่งออกเป็น 2 มาตรฐานได้แก่ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คำตอบ	ระดับคะแนน
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	1
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน	0

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เป็นการศึกษา รายคู่ระหว่างตัวแปรตาม คือ ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนา ครอบครัวในชุมชน กับตัวแปรอิสระ จำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนปีในการจัดตั้งศูนย์พัฒนา ครอบครัวในชุมชน จำนวนคณะทำงานในศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ความเชื่อมั่นใน

ความสามารถของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ความตระหนักในสำคัญของการมีส่วนร่วม การรับรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

4. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ผู้วิจัยทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามดังนี้

1. การทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาสาระ และมาตรวัดในข้อคำถามให้เกิดความครอบคลุม และครบถ้วนในประเด็นที่ศึกษาวิจัย โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency หรือ Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งเป็นการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้พิจารณาลักษณะของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย ว่ามีความสมบูรณ์ถูกต้องหรือไม่ สำหรับค่า IOC ที่วิเคราะห์ได้ของข้อคำถามในครั้งนี้ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 (พิมพ์วิรุณกิตติ, 2552: 124-125) การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของแต่ละข้อ คำนวณได้จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทนผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ
 N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน นำมาแปลงเป็นคะแนนได้ดังนี้

+ 1 หมายถึง เห็นด้วยหรือสอดคล้อง
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
 - 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยหรือไม่สอดคล้อง

นำคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาแทนในสูตร เพื่อคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถ้าได้คะแนนมากกว่า หรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ไม่ต้องทำการปรับปรุง

2. การทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากการวัดด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค หากมีค่ามากกว่า 0.70 (Nunnally and Bernstein, 1994: 264-265) แสดงว่าข้อคำถาม

ของแบบวัดสามารถนำไปใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลได้ นำข้อมูลมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามสูตรดังนี้ (พิมพา หิรัญกิตติ, 2552: 126-127)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

โดยที่

α	=	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
n	=	จำนวนข้อสอบ
$\sum S_i^2$	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานที่ระบุว่ามาตรวัดที่มีความเชื่อถือได้ในระดับมาตรฐานควรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient- α) ไม่น้อยกว่า 0.70 ขึ้น จึงจะมีความเหมาะสมในการนำไปเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ผลต่อไป (พิมพา หิรัญกิตติ, 2552: 127)

ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าค่าความเชื่อมั่นเกี่ยวกับ ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .861 และข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .983 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .954

3. นำแบบประเมินมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รายข้อ โดยหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย การทดสอบความสอดคล้องภายในแบบวัดระหว่างรายข้อ (Item-total Correlation) ตามสูตรของโลจิสติก (Logistic Regression)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Science Research) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และเครื่องมือทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ เพศ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับศพค. จำนวนปีที่จัดตั้ง ศพค. และจำนวนคณะทำงาน ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศพค. และการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของศพค. โดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weight Mean Score: WMS) (พิมพา หิรัญกิตติ, 2552: 135)

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

TNR

ซึ่ง WMS = ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

f_1	=	จำนวนผู้เลือกตอบมากที่สุด
f_2	=	จำนวนผู้เลือกตอบมาก
f_3	=	จำนวนผู้เลือกตอบปานกลาง
f_4	=	จำนวนผู้เลือกตอบน้อย
f_5	=	จำนวนผู้เลือกตอบน้อยที่สุด
TNR	=	จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

ค่าคะแนน

มากที่สุด	ให้คะแนน 5
มาก	ให้คะแนน 4
ปานกลาง	ให้คะแนน 3
น้อย	ให้คะแนน 2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

การแปลคะแนนมีอันตรรกะขั้นเท่ากับ 0.80 จากสูตร

$$\text{อันตรรกะขั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความของระดับคะแนนได้ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ
คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	มีค่าเท่ากับ มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	มีค่าเท่ากับ มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	มีค่าเท่ากับ ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	มีค่าเท่ากับ น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	มีค่าเท่ากับ น้อยที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการมีส่วนร่วมและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) โดยใช้เทคนิคการเลือกตัวแปรพยากรณ์ที่สัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์เพื่อดูตัวแปรที่มีนัยสำคัญแล้วจึงนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์ โดยวิธี (Binary Logistic Regression Method) ซึ่งเป็นเทคนิคการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยที่เป็นไปได้ทั้งหมด (All Possible Regression) โดยพิจารณาจากค่าสถิติทดสอบ หรือ ค่า Significance ของสถิติทดสอบ และผู้วิจัยต้องเป็นผู้ตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ

โดย พิจารณาจากค่าสถิติที่ได้จากผลลัพธ์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระ 7 ตัว คือ จำนวนปีในการจัดตั้งศพค. จำนวนคณะทำงานในศพค. กระบวนการบริหารงาน ความเชื่อมั่นในความสามารถของ ศพค. ความตระหนักในสำคัญของการมีส่วนร่วม การรับรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของ ศพค. และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ศพค. ส่วนตัวแปรตาม คือ ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศพค. มีสมการดังนี้

$$Y_{\text{STAN}} = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_4 + b_5X_5 + b_6X_6 + b_7X_7$$

โดยที่

a = ค่าคงที่

$b_{1...7}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรกับตัวแปรตามเมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการได้คงที่แล้ว

ตัวแปรตาม	$\bar{Y}_{STAN}$	= ความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตามมาตรฐานของศพค.
ตัวแปรอิสระ	X_1	= จำนวนปีในการจัดตั้งศพค.
	X_2	= จำนวนคณะทำงานในศพค.
	X_3	= กระบวนการบริหารงาน
	X_4	= ความเชื่อมั่นในความสามารถของศพค.
	X_5	= ความตระหนักในความสำคัญของการมีส่วนร่วมของศพค.
	X_6	= การรับรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของศพค.
	X_7	= การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับศพค.

เกณฑ์วัดระดับการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีหลายแบบขึ้นอยู่กับประเภทของข้อมูลของตัวแปรว่าจัดอยู่ในสเกลใด การวิจัยนี้ใช้สูตรพื้นฐานในการคำนวณ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้ (Brun and Coleman, 2000: 592) และปรับปรุงจาก (Salkind, 2003: 202 อ้างใน พิมพ์พิริญกิตติ, 2552: 288-291)

ค่าสหสัมพันธ์	ความหมาย
0.81 – 1.00	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.61 – 0.80	มีความสัมพันธ์สูง
0.41 – 0.60	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.21 – 0.40	มีความสัมพันธ์น้อย
มากกว่า 0.00 – 0.20	มีความสัมพันธ์น้อยมาก
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์ (zero correlation)

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร

กับการมีส่วนร่วมของ ศพค. เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรง

ในครอบครัวต่อสตรีภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยในขั้นตอนนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพโดยนำข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 2 และ 3 มาใช้เป็นประเด็น เพื่อมุ่งหาข้อสรุปที่ลงตัว (Consensus) เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อป้องกันการกระทำ

ความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) และการจัดอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) มีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการกำหนดคุณสมบัติของผู้ถูกสัมภาษณ์ แบบเฉพาะเจาะจง โดยทำการเลือก ศพค. จาก 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย จำนวน 8 ศูนย์ ในระดับตำบล และศพค. ระดับเทศบาล ที่ได้ผ่านการรับรองมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนในระดับดีเด่น ประจำปี 2557 และ ปี 2558 จากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

2. การจัดอภิปรายกลุ่มย่อย ทำการกำหนดคุณสมบัติของผู้ร่วมประชุมอภิปรายกลุ่มย่อย แบบเฉพาะเจาะจง โดยทำการเลือกศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลน้ำเลา อำเภอ น้ำเลา จังหวัดแพร่ โดยเหตุผลที่ทำการเลือกเพราะเป็น ศพค. ที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับดีเด่น 3 ปีติดต่อกัน ตั้งแต่ปี 2556-2558 จากกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ศูนย์เดียวในจังหวัดแพร่

3. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ถึง ศพค. ที่จะทำการสัมภาษณ์ตัวแทนศพค. ทั้ง 8 ศูนย์ และศพค. ตำบลน้ำเลา ในการทำการจัดกระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อย

4. ทำการนัดหมาย วัน เวลา ในการสัมภาษณ์ และขอความอนุเคราะห์ให้สถานที่ ในการจัดกระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยมีรายการคำถามหลักสำหรับ การสัมภาษณ์เชิงลึก และ การอภิปรายกลุ่มย่อยที่เกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ในการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี โดยประกอบไปด้วย

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการถามคำถามเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการของ ศพค. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการศพค. และความคาดหวังในการบริหารจัดการของศพค. ในอนาคต

2. การจัดกระบวนการอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นการจัดกระบวนการโดยทำการรวบรวมประเด็นสำคัญ และข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารกับการมีส่วนร่วมของศพค. เพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี

3. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก กระทำโดยการสัมภาษณ์ตัวแทน ศพค. ที่ได้รับการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในข้างต้น ทางโทรศัพท์ และสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการอภิปรายกลุ่มย่อย กระทำโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ห้องประชุมสภาองค์การบริหารส่วน

ตำบลน้ำเลา ตำบลน้ำเลา อำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ โดยมีผู้เข้าร่วมอภิปรายกลุ่มย่อย ประกอบด้วยคณะทำงาน ศพค. จำนวน 18 คน และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดแพร่ จำนวน 2 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการ สัมภาษณ์เชิงลึก และการอภิปรายกลุ่มย่อยมาสังเคราะห์เป็นคำตอบ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางในการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารกับการมีส่วนร่วมของ ศพค เพื่อ ป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวต่อสตรี ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 4